

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden este (vasárnap kivételével).

Árma mindenütt 1 krajczár.

Előfizetési ára:

Helyben házhoz hordva vagy vidéken postai kiküldéssel: egy hónapra 60 kr.

Esti Hírlap

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda
V. ker., Honvéd-utca 4. szám.Szerkesztőségi órák:
délelőtt 10 órától délután 8 óráig.

Kiadóhivatal nyitva egész nap.

Szerkesztőségi telefon: 688.

Kiadóhivatali telefon: 689.

Budapest, febr. 11.

Várnán 23 órai szavazás után a néppárt ellen Rosszival 10 szóval győzött.

A választások iskolája.

A trencsénmegyei várnai kerületben tegnap ismét képviselőválasztás volt. Végződött ma hajnalban. Győzött a pártönkivüli Rosszival István esztergomi kanonok, hivatalos jelentés szerint 10 szótöbbséggel Markovics néppárti jelölt ellen. Mondják, hogy a választás utolsó perceiben történtek erőszakoskodások. Szikrányi rokonszenvünk sincs Rosszival István kanonok ur iránt, aki pártönkivüli lett, hogy képviselő lehessen, de nem tagadjuk, hogy a néppártot nem szeretjük, mert felekezeti s ebbe a korba nem való. Hanem a várnai kerület, mint csatahely, mint a választási hadjáratok modern taktikájának színhelye érdekel bennünket s azt hisszük, még rajtuk kívül is sokakat. A mi alkotmányos életünkben az utóbbi időkben mint választási szabadság küzdelmeinek színterén bizonyos választókerületek tettek nagy hirre szert: Nyitra, Stomfa, Girált, Csacza, Eger stb. Köztük Várna is. Mindennél kipróbáltak egy új választási módszert, ami abból áll, hogy az egyik jelöltet okvetlenül meg kell választani, akár kerül többsége, akár nem. Megtörtént. És az új választási iskola legujabb politikai és alkotmányos életünk legnevezetesebb sőt egyetlen vívmánya.

A választási elnöktől függ minden. Milyen hírnévre jutott a nyitrai Tarnóczy, a várnai Kloch báró! A többieket sujtuk azzal, hogy ne is említsük, habár nem névtelenek, s mindenik Tarnóczy és Kloch. A választási elnökök kátóját ők megszerkesztették, érvényesítették. Igazolól czédula nélkül senki szavazni nem mehet, de a kedves szavazóknak megkülönböztető színű czédulájuk legyen. Őket a zsandárok katonák kordona áttocsátja. Más választók még fedél alá se jussanak, fázzanak, ázzanak, pörkölje a nap; enni ne kapjanak. Minden szavazó választót meg kell maczerálni, ki volt az apja, mért írják a nevét így és mért nem amugy. Ha ezer választó van, így egy nap legfeljebb egy pár száz szavazhat le. A mulatságot majd megúnják. A választás befejezésére pedig kényelmes helyen, korcsmában, pálinka mellett ott dőszöl a tartalékcsoport. A töb-

bivel bánjon el a zsandár. És így tovább. De sőt magát a jelöltet is egyszerűen vissza lehet utasítani, ha a bizalmi férfiak ajánlásában az elnök nem talál pontot az ő fölött.

A várnai választás az új választási iskolának egész programját kifejtette. A millenniumi általános választáskor többségre jutottatott Sipeky kormánypárti sajkáját Kloch báró választási elnök oly merész virtuozitással kormányozta a képviselőház révpártjába, hogy a világos czempészetet ellagadni nem lehetett. A képviselő ur azonban választási költségei fejében mostanig hozta a képviselőházi salláriumot. A ház bíráló bizottsága eddig késleltette ítéletét s mikor végre a választás megsemmisítése fenyegette a vizsgálati költségek megfizetésével, a lógó mandátumról lemondott. Es ime a bíráló bizottság a vizsgálati költségeket is kegyesen megosztotta a panaszlótótok és Sipeky közt. A felsőes tanulság pedig tovább folyt a várnai kerületben a hol a néppárt többsége világos. Vittek oda Sipeky ellen kisebbségre szorított Markovics ellen papot, esztergomi kanonokot, aki egy ízben kormánypárti képviselő volt. De reverendájának lobogónak kellett lenni a néppárti kerületben, hisz a néppártot a reverenda viszi. Hogy az esztergomi szeminárium növendékei meghotránkoztak, mikor igazgatójuk papi talár alá lólábakat rejtett, talán nem is a fegyelem ellen vétettek. hanem lelkiismeretüket követték.

Tudadjuk hát, hogy Rosszival Istvánt tíz szótöbbséggel a várnai kerületben megválasztották. Az új választási iskola tehát ismét fényesen kiállta a tűzpróbát. Huszonhárom óra alatt szavaztattak le 906 választót. Ez gyönyörű rekord a választási elnökre. Eddig ezernél több választó leszavazhatott könnyen 8—12 óra alatt.

De ám a választási iskolákban cserzik ki a nép politikai erkölcsét. Néppárti, remzeti párti, függetlenségpárti mind keresztülment ezen a legutóbbi időkben. A tchetellen, a demoralizált parlament így alakult meg. Hát a mai választási és politikai iskolában oktatott, kitanított és megmontott néptől várjuk, hogy hazafias érzelmeiben, hitében, egyszerűségében meg ne tántorodjék s ne induljon izgatok után, a szocializmus ingoványába, mikor akik a hatalmat kezelik számára, azok kergetik bele a posványba és meg-

győzik rettenetesen, hogy ő semmi és csak erőszakoskodás tárgya lehet.

Budapest, február 11.

× A 48-as sajtótörvény keretében. Darányi Ignác földmívelési miniszter a képviselőház mai ülésén elmondotta napok óta várt beszédét. Akik egy nagy kormánykezdésnek a részletezését várták, azok ugyan alaposan megalódtak. A miniszter ur beszédének legnagyobb részében apró érdemkoszorukat fűzött a saját homloka köré, elmondván, hogy mint szaporodnak a pisztráng ikrák és az apaállatok, melyeknek beszerzésére nagy súlyt helyez. A miniszter aprólékos fejtegetései mind megerősítették azt a mondást, amelyből kiindult, hogy t. i. a nyomor nem az ő tárczájába való. A beszédnek a befejező része a szocializmusnak volt szentelve. Darányi Ignác jelességeinek a tenorját 400 csendőr, kellő számú katonaság, statárium és az igazgató sajtónak a 48-as sajtótörvény keretében való ellenőrzése képezték. Ez az utóbbi kijelentés a legnevezetesebb az egész beszédben, mert ezt a kormány nevében tette a miniszter, aki kijelentette, hogy a kormány módot fog találni arra, hogy a szocialista sajtót megrendszabályozza a 48-as törvény értelmében, a nélkül, hogy azt meg kellene változtatni. Darányi Ignác itt arra ezeltett, amit a Magyar Hírlap már napokkal ezelőtt megírta, hogy tudniük a nyomdák fogják állandó felügyelet alá helyezni és az inkriminálható cikkek tartalmazó nyomtatványokat azonnal lefoglalják, mikor az in spekeziós ügyész a vadai nyomban megfesz ellenük. Hogy a 48-as sajtótörvényt ezen hivatásra alkalmassá tegyék, ma a képviselőház miniszteri palotájában tanácskozás összehívulték: Bánffy Dezső báró miniszterelnök, Erdély Sándor igazságügyminiszter, Perczel Dezső belügyminiszter, Jászszentgyörgy Sándor és Salley Sándor miniszteri tanácsosok, Hammerberg Jenő királyi főügyész és Rutnay Béla főkapitány. Ez a tanácskozás a képviselőházban érthető szenzációzt kéltett.

× A várnai választás. A tegnap megkezdődött és ma reggel hét óra tájban véget ért várnai választás méltóan sorakozik elődeihez. Azok után a mi Várnán már megtörténtek valóban nincs mit mit csodálkozunk azon, hogy 906 embernek leszavazása 23 teljes óráig tartott, viszont azonban azt, hogy mi-csoda lelketlenség kell szegény, nyomoruságos embereket télviz idején, tien-csényi éghajlat alatt, hóban és jégben az utcán állatni, egyéneket mint testi épség ellen irányzott közönséges büntetlenség nem minősíthetjük. A képviselőház mai ülésén, mikor a választási eredménynek híre ment, óriási volt a fölháborodás. Értésülésünk szerint reggel

fél hálkor mikor a zárórat kitűzték Rossival Istvánnak volt 417, a néppárti Markovics Jánosnak 422 szavazata. A néppárt budapesti központja ekkor azt a távirati értesítést kapta, hogy a szavazásra fentartott szavazói az eddig elért öt szónyi többséget csak fokozni fogják. A záróra alatt azonban a néppártot egyáltalán nem bocsájtották az urnához, Roszivalra pedig leszavaztattak egy óra alatt 15 embert és így Sipeky Sándor utóda a várnai mandátumban Rossival István lett 432 szavazattal, a Markovics János 422 szavazata ellen. A néppárt a választás ellen petícióval fog élni.

× A nógrádi tankerület új vezetője.

A Budapesti Közlöny szerint a vallás-és közoktatásügyi m. kir. minister Pacséri Károly dr. kir. segédtanfelügyelőt jelen minőségében a nógrádmegyei tankerület vezetésével megbizta.

A képviselőház ülése.

Mi történik Várnán? — Ez a kérdés pár perczre még a szabólesi kérdést is háttérbe szorítja. Várnáról semmi hír sincs, — ki tudja mennyi jámbor tót atyafi adta meg az árát az éjjel végződött választási harcoknak.

Dél felé azután elterjed a hír a folyosón:

— Rossival 10 szóval győzött!

— Vár nem folyt!

Erre azután visszatér a t. Ház érdekfűdése a napirenden levő szomorú témához.

Szilágyinak egy előterjesztése van: Csik vármegye a 48-as jubileum tárgyában ír fel a törvényhozáshoz.

A vitát most a néppárt tüzes szónoka, Rakovszky István, nyitja meg.

Rakovszky rámutat arra, hogy a szociális kérdést a parlament közönyös tette ilyen fenyegetővé. Apponyi már 15 év előtt rámutatott a szociális kérdés megoldásának fontosságára, de szavát nem hallgatták meg. Tavaly a költségvetési vitában már tizenhatszónok foglalkozott a szocialis kérdéssel, de csak a szocializmus jogosulatlan voltát igyekeztek bebizonyítani. Most azután a nagy bajjal szemben is csak erőszakos rendszabályokon török a fejüket.

Rakovszky ezután Bessenyeivel polemizál.

Bessenyei Ferencz tegnap rámutatott arra, hogy egy férfi, aki most a néppárti tagja, ifjú korában, 30 év előtt egy röpiratban a polgári házasságot kívánta. Hát miért nem veti szemére annak a szabadelvű politikusnak, aki közvetlen szomszédságában ül, hogy 1861-től 1875-ig vallott politikai elveit a hatalomrajutásért szegre akasztotta, vagy nem ismeri-e a szabadelvűpárton Thiers nevét, aki még az említett férfinnál, sőt Bessenyei Ferencznel is nagyobb államférfiu volt, s emlékiratában maga mondja el, hogy fiatalágában konzervatív royalista volt, vénkorában pedig republikánus.

Különbön örömmel látja a szabadelvű pártot a haladást a mulattal szemben; a tavaly Rohonczy, Bessenyei, Solymossy csak ráczáfoltak egymásra, most már az ellenzék mulattatására csipkedik egymást. Sőt mi több, a kormányt is élesen megkritizálják, ami azonban természetesen nem gátolja abban, hogy azért beszédeik végén az

obligát bókka bízalmukat fejezzék ki a bűnös kormány iránt.

Rohonczy eszméjét, a sajtó megrendszabályozását nagyon veszélyesnek tartja, és feltétlenül elutasítja. Ma a szocializmus ellen fékeznek meg a sajtót, holnap már az ellenzéki sajtó ellen kérnének hasonló intézkedéseket. L'appetit vient en mangent!

A szocialista sajtó különben sem előidézője a szocialis mozgalomnak, ez csak egy kísérő körtünet. A bajt kell orvosolni, akkor az igazító iratoknak nem lesz hatásuk.

A szocializmust Rakovszky azzal akarja meggyógyítani, hogy térítsék vissza a társadalmat a keresztényi alapra, s gátolják meg a tendenciózus liberális kormányzat káros hatású tevékenységét.

A munkásügyi bizottság kiküldésétől semmi eredményt sem vár, hanem tegye le a miniszter a Ház asztalára a munkásügyre s a szocialis kérdések orvoslására vonatkozó összes javaslatait. A költségvetést nem szavazza meg.

A baloldal zajos helyeslése követte Rakovszky lelkes szavait.

Kossuth Ferenc nagy zibongás közt kezdett most a szocializmusról beszélni.

Szavai a zajban alig hallatszottak; végre Kossuth is megunt a közönyt, s indulatosan fakadt ki.

— Kérem hallgassanak meg, mert a nép nyomoráról beszélek!

Egy pár udvarias: *Halljuk!* — s azzal zavartalanul folyt tovább a diskurzus, Kossuth pedig tovább beszélt a nép nyomoráról, melyen a kormány nem akar segíteni.

Az ország ajtaján — ugymond — az éhség sovány keze kopogtat s a lázadás fenyegető ökle dörömböl. Nagyon megbünteti magát az az eljárás, hogy a kormány egyhanguan nézi a nép nyomorát.

Emlékezzenek Lamballe hercegnére. A nép nyomoráról hallva a hercegné így felelt:

— Ha nincs kenyere, egyék kalácsot! Ez a Lamballe hercegné a börtönben halt meg. Vegye figyelembe a kormány a jogokat, s vegye így elejét a fenyegető veszedelemnek.

— Helyes! Helyes! zugja a szélsőbaloldal.

— A vitát bezárom! — jelenti Szilágyi.

Most már a miniszteren a sor.

Darányi Ignác földművelési miniszter sulyt helyez arra, hogy felszólalásáról az egész országot tájékoztassa. Kossuth Ferencnek megjegyzi, hogy az inség ügye a belügyi tárczához tartozik. Ő csak a vetőmagsegélyt intézi és be is szerzett úgy tavaszi mint őszi vetőmagot, valamint a felvidékre való tekintettel kellő mennyiségű burgonyát.

Azt tartja magáról, hogy neki van érzelme a szegénység sorsa iránt, de ha valaki nem akar elmenni a harmadik határba dolgozni, azon hiába akarnak segíteni.

Mint egy ember zudult fel helyeslőleg az egész jobboldal, a miniszter pedig azzal folytatta, a hírlapok tulozák a nyomort. Áttérve Rakovszky beszédére, konstatálja, hogy ő is csak egyházipolitikai kirándulásokot csinált, éppen mint a többi néppártiak.

Tegyük a szívüket a kezükre, mondja a néppárt felé fordulva Darányi Ignác, mely a lápsuson az egész Házzal együtt jót nevetett.

Varna! veti most közbe Rakovszky, akit Szilágyi Dezső nyomban felszólít, hogy ne szakítsa félbe a minisztert, Darányi Ignác pedig Rakovszky felé fordulva, aki olyan nyugtalan, felolvassa a kormány által kiadott Földművelési Újság egy cikkét, mely a vallástalanságot ostromozza. És hogy ne mondhasásk, hogy csak a papiron van, adatokat hoz fel, melyek a kormányt azon cselekedeteiről számolnak be, melyek a kegyuraságok révén a felekezeteket, iskolákat és lelkeseket segítik előre.

Nagyon szomorúnak tartja a miniszter, hogy a kormány a lelkeseket nem használhatja fel nagyobb mértékben.

Az ellenzék viharos derűtsége közt beszélt tovább a miniszter.

A kormány tanítói tanfolyamokat

rendeztet s a lelkesek és tanítók helyzetének javítására nagy áldozatokat hoz. Ezeket nem azért mondja, hogy itt hallják, mert úgy sem hiszi, hogy valaki elhinné a néppárti vádakat. De azt akarja, hogy a nép hallja meg.

A telepítési kérdéssel foglalkozik. Vannak ott visszaciékek, melyek ellen a kormány a legnagyobb szigorral jár el. De ki kell jelentenie, hogy az 1894-iki telepítési törvény nem megfelelő. Hiszen már 1895-ben a III. gazdakongresszus egy új telepítési rendszert sürgetett. De hogy a törvény nem megfelelő arról az is tanuskodik, hogy a törvény magánvállalkozásról nem provideál kellőképen. E törvény csak az állami telepítésekről gondoskodott.

A törvény hiánya az is, hogy a telepített kölcsonókra módot nem nyújt és nem ad módot a birtokvétel árának leszállítására.

Telepíteni különben csak bizonyos személyi és anyagi garanciát nyújtó egyéneket lehet, mert amelyek telepen adóssággal kezd, az tönkrevjuttással végezi. Ebben a kérdésben inkább bizonyos tartózkodás helyén való, addig amíg egészséges telepítés nem lehetséges. De hogy a kérdés megvitatására alkalmat nyújtson a telepítésről legközelebb törvényjavaslatot fog ház elé terjeszteni. Ekkor lesz a megvitatandó az egészséges parcellázás módja, s az is hogy miképpen lehetne a munkásnak lehetővé tenni, hogy kis házat, szőlőt földeket szerezhessen. Kecskemét, Szatmár is kis gazdasági telepek létesítésével foglalkoznak. A gróf Schönborn uradalmakon hasonló telepeket létesít a kormány, ahol az állattenyésztés és gyümölcstermelés fejlesztésére fognak nagy sulyt fektetni.

A kormány a háziipar fejlesztésének is nagy fontosságot tulajdonít.

Bethlen András gr. azt is felhozta, hogy a nyaraló telepeken visszaélték lát. Itt köztük elvi eltérés van, mert szülő felfogása az, hogy amíg az államnak még sok elsőrangú feladat megoldásához sincs elég anyagi eszköze, nyaraló telepekre nem áldozhat.

Azt is mondotta Bethlen gr., hogy a külföldre gazdasági tanítójelölteket nem küld ki a kormány tanulmányra, az teljesen téves. Mert ezen a czímen 10 ezer forintot vett fel a költségvetésbe. A gazdasági szakoktatásra 26 szakegyént utaztat az idén is, sőt a szövetkezeti ügy tanulmányozására is kiváló szakembereket küldött a külföldre.

Ezután tárczájának főbb ágaival foglalkozik a miniszter, hogy bebizonyítsa, miszerint a kormány a kismember érdekeire figyelemmel van.

Az erdőkezelésben megszüntette az u. n. famonopoliumot, s az erdőt kisebb csoportokban adta bérbé. Az erdők jövedelme így fél millióval emelkedett, s a haszon is több kézben osztlik meg. A szederfatermelés fejlesztésére is gondot fordít. A kormány a községi erdők állami kezeléséről legközelebb törvényjavaslatot fog benyújtani.

A vízi munkálatokról szólva utal arra, hogy az alsóisznai munkálatok öt év alatt be lesznek fejezve. Ezeket, valamint a közép-dunai munkálatokat tekintettel a főváros biztonságára, soron kívül folytatattja. Az al-dunai munkálatokra is további 2 milliót kért a Háztól, hogy ott a szegény lakosságot foglalkoztassa.

A halaszat terén is nagy a fellendülés.

A méneshirtokokra térve kifejti, hogy ezek czélja nemcsak az, hogy mintagazdaságot képezzenek. Ezeket a gazdák érdekében a legnagyobb mértékben kihasználendéknak tartja. Így behoza a vetőmag csererendszerét, amit a gazdák nagyon felkaroltak.

A költségtérítésről rámutat arra, hogy járási mérvizsgáló bizottságokat szervezett s a katonai csikótelepek számára a hadügyminiszter magánosoktól is vesz csikókat.

A 200 ezer forintos apaménról is megemlékezik. A Bonavista nevű apaménen kívül arabs méneket is szerzett be, — ezt a tenyésztési ágat nem tartja elhanyagolhatónak; a lókitvelből Magyarországban nagy haszna van. Míg

1894-ben tenyész-szarvasmarhák beszerzésére 90,000 forint volt felvéve, a kormány az idén 200,000 forintot vett fel.

Az állategészségügy terén is nagy haladást lát a miniszter. Az országban csak 550 község van sertésvesztől megátamva. A sertésvesz oltás kísérleteire nagy sulyt fektet, s a gazdák közt ezt a vérsavót ingyen osztja ki. A szájszék és körömfájás csak 50 községben van elterjedve, noha Ausztriában 600 községben dühöng. Különben intézkedett a vasuti kocsik fertőtlenítéséről. Az állatorvosokat tanulmányaik végeztével a méneshirtokokra küldeti gyakorlatra.

Ezután — ugymond — az u. n. kis emberek dolgaira tér rá.

A földmivelő iskolákat egyre szaporítja a kormány. Gondoskodott a kormány arról, hogy aki ott más mint parasztruhában akar járni, az zárassék ki az iskolából. Így elejét veszi az urizsokásnak. Téli gazdasági felolvasásokat is rendeztet a kormány.

A háziiparra nézve 1898-ban a kender és lentermelés terjesztésére is kiterjeszti a kormány a vándortanítást, s különféle kísérleti állomásokat létesített.

A népies irodalom felkarolására a kormány is különféle népies könyveket «A magyar gazda kincsesháza» s hasonlókat készített s terjeszt. Ez a könyv hivatva lesz, hogy minden földműves család asztalán helyet foglaljon. A kormány egy néplapot is ad ki, mely a nép felvilágosítására szolgál. A gazdasági muzeum létesítésére is nagy sulyt fektet a kormány.

Bernáth Bélának azt válaszolja, hogy a szállóvesztők és ojtványok számára az idei év kedvezőtlen volt, jövőre azonban a kormány a fokozottabb igényeket is ki fogja elégíteni. Különben a szállók felújítása terén nagy a fellendülés.

Mócsy beszédre reflektálva a selyem tenyésztésre vonatkozólag előadja, hogy a selyemtenyésztést a kormány fokozatosan a magántevékenység kezébe igyekszik átjárszani. Itt nem hallgathatja el Bezeredy Pál érdemeit a selyemtenyésztés fejlesztése körül.

Ezután tér rá a miniszter a szocialis kérdésre.

— *Halljuk! Halljuk!* — zugják minden oldalon.

A miniszter Majornak kijelenti, hogy a hitelszövetkezetekre vonatkozó törvényjavaslatot legelőzelebb beterjeszti. Visoniai szavai ellen tiltakozik; a német eszászart olyán általános lelkesedéssel fogadták, hogy a rendőrségnek nem volt szüksége a szocialistákkal paktálni; ezt különben a rendőrség sohasem tette. Azt is mondotta, hogy a legjobban igaztató lap, a «Földmivelő» ellen sohasem indítottak sajtóperet. Ez nem áll. A «Földmivelő» ellen négy sajtóper van folyamatban.

— Most indítottak! — kiáltja Visonai.

A miniszter ezután arra utal, hogy a Ház a munkástörvényt is a legnagyobb humanizmussal tárgyalta, de a kormány kijelentette, hogy ezzel a kérdést nem tartja kimerítettnek. Nem helyeselné egy új munkásbizottság alakítását, hiszen a tárczájába tartozó ügyek amugy is már négy bizottság elé, a pénzügyi, közzgazdasági, vízügyi bizottságokhoz tartoznak. Hát miért állítsunk fel most egy új bizottságot, s hogy huzzuk itt egy kalap alá a mezőgazdasági és ipari munkások érdekeit. Ilyen külön munkásbizottság létesítéséhez annál kevésbé járulna hozzá, mert ennek olyan «jóléti bizottság» színezetét akarják adni.

A már megalkotott munkástörvény csak a lelketlen igaztatók, és lelketlen birtokosok közt nem talált szives fogadtatásra. Különben e törvény népszerű terjesztéséről gondoskodott, s a munkásközvetítés intézménye már márczius közepén működésbe fog lépni.

Ami általában az igaztást illeti, annak szála, sajnos ide a fővárosba nyulnak.

— A Házba is! — hangzik fel egy hang a baloldalon, — amire viharos derűtség támad.

Itt harmincz ember alkotja a központon — folytatja a miniszter, — s ezeknek körülbelül negyedmillió forint

évi jövedelmük van, mert csak 50 k^t beiratási díjért veszik fel a hiveket, akiket azután is zsarolnak.

A szabolcsmezei szocialis mozgalom más természetű mint az ország egyéb vidékein. Szabolcsban kevés a munkás, nagy a munkabér. Nyíltan kimondja, hogy a szabolcsmezei mozgalomnak határozatlan földosztó jellege van, s a háttérben egy általános ur-gyűlölet van, mely nemcsak a földbirtokos, hanem a tanító, a pap, s minden uriember ellen irányul.

Szabolcsban tehát az első feladat a közbiztonság megvédése. A belügyminiszter gondoskodik erről. Már is 400 csendőrrel szaporította a létszámot s katonaságról is gondoskodik a fenyegetett vidékeken.

A kormány nem barátja a rendkívüli intézkedéseknek, de a végső esetben a statáriumtól sem riadhat vissza.

A sajtó kérdése is felvetetett. Rohonczy szölt erről legterjedelmesebben.

A miniszter fel van hatalmazva arra a kijelentésre, hogy a kormány módot talált arra, hogy az 1848-iki sajtótörvény keretén belül lázító lapok és nyomtatványok terjesztésük és szétküldésük előtt előzeles bírói határozattal az eljárás meggyorsítása által lefoglaltassanak.

Természetesen annak fentartásával, hogy végleges ítélet az 1848-iki sajtótörvénynek megfelelően esküdt-széki verdíkt alapján hozandó.

Darányi miniszter egy kérészt intéz a hazafias sajtóhoz: tartózkodjanak, bármennyire jóhiszeműen járnak is el, ilyen izgalmas időkben, midőn egy szikra is gyujthat, az olyan téves információkon alapuló hírek terjesztésétől, melyek az osztályok közötti ellentétek kiélesítésére alkalmasak.

A gazdákhöz is van általánosságban egy kérése: tartásák meg a jóra való munkást továbbra is jóakarattal, emberszeretettel. A szabolcsi gazdák pedig lépjenek fel igazságos szigorral, mert ez a magyar emberre sohasem hatástalan.

Rakovszkyknak a miniszter azt feleli, hogy a kormány kuruzsló szerekhez nem folyamodhatik, de érzi kötelességét a szocialis kérdés gyökeres, általános megoldására. Ahol helyi tünetekkel találkozunk, az ellen küzdenek, s biztosíthatja a Házat, hogy a kormány első kötelességnek tartja a rend és nyugalom fentartását és minden eszközzel fen fogja tartani.

A miniszter visszaült helyére, s minden oldalon viharosan zugott fel a gazdák tapsa és lelkes helyeslése.

Kis szünet után a részletes tárgyalás következett.

A magánfürdők tételeit Bethlen András gróf rövid felszólalása után megszavazzák.

A vízszabályozás tételénél Zagics József a margilla-szigeti vadvizek levezetését sürgeti.

A halaszat tételénél Major Ferenc Balaton halállományának szaporítását sürgeti, Polonyi is a haltenyésztés fejlesztéséért emel szót.

Ezután még több tételt megszavazzak minden felszólalás nélkül, végre két óra felé a vita folytatását elhalasztják, de a holnapi ülés napirendjére a költségvetésen kívül a kérvényeket és a mentelmi ügyeket is kitűzik.

TÁVIRATOK ÉS TELEFONJELENTÉSEK.

Sztrajkoló képviselők.

Troppau, febr. 11. (Az Esti Hírlap távirata.) A tartománygyűlés ülésén, hosszabb vita után, 21 szavazattal 5 ellenében elfogadta azt a bizottsági indítványt, hogy mellözze a ház Stratil indítványát, mely arra irányult, hogy törvényjavaslat terjesztésük elő állandó bizottság kiküldése iránt a sziléziai nyelvviszonyok ügyében. Erre Swicz a szláv képviselők nevében kijelentette, hogy a sziléziai tartománygyűlés eddigi magatartása meggyőzte őket arról, hogy a sziléziai szlávok ebben a testületben nemzetiségi téren soha sem fognak igazságra találni,

minélfogva kénytelenek elhagyni a házat és a tárgyalásokban nem fognak többé résztvenni. A szláv képviselők erre elhagyják a termet. Az ülést félbeszakítják. Ujból való megnyitása után Hase képviselő beszél a többség nevében. Összinté sajnálatát fejezi ki a nyilatkozat felett is.

A montevidói zavarok.

London, február 11. (Az Esti Hírlap távirata.) Montevidéből érkezett jelentések szerint Cuestas elnök feloszlatta a képviselőházat.

Montevideo, február 11. (Az Esti Hírlap távirata.) 88 politikusból álló junta alakult. Tartományi kormányzóvá Cuestas-t, alkormányzóvá Maccachen-t nevezték ki. A lakosság nyugodt.

Zola bírái előtt.

(Az Esti Hírlap tudósítójának távirata.)

Páris, február 11.

Az antireviziozós újságok nagy megelégedéssel konstatálják, hogy a tegnapi nap újra a vádra nézve volt kedvező.

A Golois azt mondja, hogy abban a szónoki párbajban, mely a hadsereg és az ügyvéd között a tegnapi lefolyt, a hadsereg maradt a győztes.

A Figaro a védelem szemébe azt a közmondást vágja: »aki sokat bizonyít, semmit sem bizonyít.«

Zola-párti újságok persze hevesen kiköpnék a védelem munkájának szűk határok közé szorítása ellen.

AJ Lantern-ben Pelletan ezt írja: Az esküdtészek elé állították Zolát és most nem hagyják védekezni. Ez a precedens, melyet ezen az uton alkotnak, még veszélyes következményekkel járhat. Amit Zola irt, arról mindenki úgy gondolkozhatik, amint neki tetszik, de ez nem ok arra, hogy az igazságszolgáltatást szigorú formáiból ki fogassák és a védelmet jogaitól megfoszassák. Zolának olyan érvekkel és bizonyítékokkal szabad védekeznie, amilyenekkel neki tetszik és oktalanság a bíróságtól, őt e jogában megszorítani. Ilyen módon célt érni nem lehet.

Ugyanezeket fejt ki az Autoritében Cassagnac. Ha bátorságuk volt, mondja, Zolát vád alá helyezni, legyen bátorságuk neki megengedni, hogy védekezzék és bizonyítson. A pert hiányosan és félnéken vezetik.

Páris, február 11.

A Zola-perben tanuként beidézték Dubois újságíró a tanuk szobájából a következő érdekes jelenetet írja le.

Forzinetti őrnagy odalép Lébrain kapitányhoz és így szól hozzá:

— Ön hat hónap előtt kijelentette nekem, hogy Dreyfus kapitány ön előtt vallomást nem tett. Most egy hírlap önnek azt a nyilatkozatát közli, hogy ön velem sohasem beszélt.

Hebrun kapitány ki akart térni a Forzinettivel való beszélgetés elől, de ez megragadta őt katonai kabátjánál és a fülebe kiáltotta:

— Ha ezt ön mondta, akkor egy gyalázatos hazug!

A körülállók közbeléptek Gonse tábornok e szavakkal csillapította Forzinetti:

— Most az idegizgalmak napjait éljük. csillapodjék őrnagy!

A tárgyalás ma ötödik napja folyik. Az ülést délben 12 órakor nyitották meg.

Páris, febr. 11.

A lapok konstatálják, hogy a tegnapi törvényszéki tárgyalás aránylag nyugodtan folyt le, azonban azt hiszik, hogy ma Picquart, Esterházy és Demange tanuk vallo-más tételénél a vihar kifog törni. Sok lap kijelenti, hogy a tiszteknek tegnapi vallomásai teljes világosságot vetettek Dreyfus bűnösségére. A Dreyfus mellett harczó lapok tovább is tiltakoznak az ellen, hogy a törvényszék a védelem jogát megszorítja.

ESTI HIREK.

Városi ügyek.

— A tanács az ipartestületek ellen. A budapesti mézáros ipartestület körében nagy visszatetszést keltett a fővárosi tanácsnak egy határozata, amelyben kétségbe vonja az ipartestület ama jogosultságát, hogy tagjai érdekében a hatóságnál lépéseket tehessen. Új évtől kezdve a budai mézárosok is kötelesek a pesti közbiztonság használatára. Eme kényszerűség folytán nemcsak abban szenvedtek a budaiak kárt, hogy berendezett magánvágóhidai elértéktelenedtek s bérlet helyiségeik a nyakukon maradtak, hanem a tekintetben is állandóan károsodnak, hogy hibért kell fizetniük minden egyes forduló alkalmával, tehát így reájuk nagyobb üzemi terhek háró-molnak, mint a pesti mézárosokra. Ez okból, a fővárosi mézáros ipartestület, kérelemmel fordult a főváros-hoz, hogy az a jogosulatlan terheket szüntesse meg, illetőleg, hogy ellenükben tegyen bizonyos engedményeket. A tanács e kérelemre a következőleg felelt:

Eltekintve attól, hogy a budapesti mézáros ipartestület előjárása sem nem hivatalos, sem nem jogosított arra, hogy a különben meg sem nevezett duna jobbparti mézárosok nevében kártalanítási igényeket érvényesíthessen, az előterjesztésben jelzett kártalanítási igényeket a főváros jogosoknak és alaposoknak el nem ismerheti, és így azok érdemleges tárgyalásába sem bocsátkozik.

Törvény előtt

— A Csombor koresma vérlője. Csombor Imre posztkiszli lopásának felfedezése után, az államkincstár a zárgondnok alá került Csombor-féle koresmát Sverteczy Gáspár vendéglősnek adta bérbe. Így került össze Sverteczy neve a Csomboréval. Ennek folyamán a mai bírósági affér. Sverteczy Gáspárnak azt mondta a múlt hóban Boronkay Kornél ezélezva a Sverteczy jobb kabátjára: Hja, én nem voltam Csombor kompanistája. Sverteczy erre pofon vágta Boronkai Kornélt s azon kívül még bepörölte rágalmazásért és becsületsértésért. Ma tárgyalta az ügyet Szabó Géza járásbíró, aki előtt Boronkai a pofon miatt viszonvádat emelt. A járásbíró először is Boronkai napidíját hallgatta ki:

— Mondta-e ön, hogy Sverteczy a kompanistája volt Csombornak?

— Nem mondtam.

— Hát azt, hogy ő is részesedett a posztkiszli-pénzben?

— Ezt sem. Csak annyit szoltam, hogy összeköttetésben állott Csomborral s ezt arra értettem, hogy ő vette meg a posztkiszli koresmáját és lovait, mikor a kincstár ellicizálta.

A bíró ezután kihallgatta a tanukat: Fényffy Kálmán földbirtokost, Vig Viktor dr. ügyvédet, Kovács Gyula, Lutz Gyula, Wegel Imre iparosokat, Farkas József iroda tisztet s ezek vallomása alapján Zboray Miklósnak, Sverteczy védő ügyvédjének meghallgatása után Boronkai a rágalmazás

vádjá alól felmentette, de elítélte becsületsértésért 30 trt pénzbüntetésre, amely nem fizetés esetében 3 napi foga-házra változtatik át, Sverteczyt pedig a pofozásért 10 frtra.

Rendőri hírek

— Betörések lopások. A kőbányai-ut 47. sz. a. levő Sommer-féle »Legyes csárdát« az éjjel ismeretlen tettesek feltörték. A betörők a helyiségben össze-vissza hánytak mindent, egy zárt fiókot felfeszítettek, s abból 65 forint készpénzt magukhoz vettek. A tolvajok még ezzel sem elégedtek meg, hanem nagyobb mennyiségű pálinkát, dohányt, szivart, s női ruhákat is loptak. A második betörés az István-tér 14. sz. a házban volt. Itt a gonosztevők Mautner Ferencz kávéházának a dob-utcára néző ablakait zúzták be s azon át behatolva, a helyiség pénztár fiókját feltörték s abból 35—40 forint készpénzt vittek magukkal. Betörők jártak végre Endresz János fűszerkereskedőnek Ferencz körút 42. sz. alatt lévő üzletében is, ahova az udvara nyíló kamara ajtó felfeszítése után jutottak. Innen 25 üveg cognacot, s likórt, 25 csomag teát, 2 doboz teasüteményt, 20 doboz halat, továbbá mézet, czukrot körülbeül 200 forint értékben loptak el. A rendőrség erélyesen nyomozza a betörések tetteseit.

Külömfélék.

— Egy főispán a becsületbíró-ság előtt. Benkő László földbirtokos, a Rakovszky-Szalavszky-ügy koronatanuja, akinek a főispán elleni czikke képezi a vád főanyagát, ma Budapestre érkezett s a képviselőház karzatán is megjelent. Este 6-kor hallgatja őt ki a becsületbíró-ság.

— Nagy sztrájk. Gráci táratunk jelenti, hogy a Weizer-féle waggongyárban ma két munkás elbocsátása miatt 950 munkás megkezdte a sztrájkot. A gyár üzeme szünetel. Rendzavarás nem történt.

— A kitüntetett díjnok. Alig emlékszünk arra, hogy díjnokot valaha kitüntettek volna. Ebben a ritka szerencsében részesült most sok évi buzgó szolgálata czimén Bihó Rezső, a honvédelmi miniszteriumban alkalmazott díjnok, akinek a király — a hivatalos lap mai közlése szerint — a koronás ezüst érdemkeresztet adományozta. Van tehát most már a díjnok karban is hivatalból dekorált ember.

— Az ölömlábu könyomatos. A félhivatalos »Bud. tud.« a legilletékesebb helyről arról értesül, hogy azon hírek amelyek József főhercegnék, mint a honvédség főparancsnokának nyugalmába, illetőleg visszavonulásáról terjesztettek, a valóságok éppenséggel nem felelnek meg. — »Nem érjük, miért közli ezt a Bud. Tud. csak most?«

— Szászok és oláhok barátkozása. A kiszbrai oláhok meg a mellersdorfi szászok, így írja ezt beszterczei levelezőnk már régebbi idő óta rossz szomszédok. A kiszbraiak szokás szerint faszükségleteiket a mellersdorfi erdőkből fedezik s ilyenkor kisebb-nagyobb harcok fejlődnek ki közöttük. Csak nemrég tárgyalt a beszterczei törvényszék egy esetet, amelynél a falopás két kiszbrai lakosnak életébe került. — A múlt héten az oláhok ismét ellátogattak a mellersdorfi erdőbe, még pedig ezuttal puskákkal felfegyverkezve. Alig látták meg a mellersdorfi erdő-őröket, valóságos sortűzet bocsátottak rájuk. A szász atyafiak bátorsága inukba szállott s megelégedtek azzal, hogy ép bőrrel menekülhettek meg.

— Hó és láva. Nápolyi tudósítónk táviratozza a következő érdekes természeti jelenséget: Dacára annak, hogy a Velgszebb tavasi idő uralkodik, a Velgszebb sűrű hó borítja. Gyönyörű látvány, amint a tüzes láva átöri a hóréteget és azon keresztül szalad

— Széngázmérgezés. Lőcsei levelezőnk írja: Vigyázatlanságnak és oktalanságnak lett áldozatává tegnap Krompachon Mikolajcsik József odaváló munkás. Este a műhelyből hazatérve, lefekvés előtt, hogy a melegség a szobában maradjon, a kályha szelelőjét betömte. Ez volt a veszte, a kitóduló mérges gáz megfojtotta, másnap reggel eszméletlenül állapotban találták. A boncolás széngázmérgezést állapított meg.

— A cigány fufangja. Beszterczei levelezőnk írja: Dumitro Stefan borgöbeszterczei lakos vigan mulatott egész nap a korcsmában, amiközben erősen összeszólalkozott Nyerges Leon-tin nevű cigánnyal, akivel öklének sutlyát is éreztette. A cigány erre erősen megfenyegette ellenfelét. Dumitro estefelé meglehetősen elázott állapotban hagyta el a korcsmát. Családja azonban hiába várta egész este, Dumitro csak nem érkezett haza. Vagy tíz óra tájban este az egyik szomszéd vértocsában találta Dumitrot, félig halva. A kérdésekre, ki bántotta, Dumitro csak érthetetlen szavakat rebegett. Másnap már halott volt. A gyanu a cigány ellen irányult, akit, minthogy mindjobban ellentmondásba keveredett letartóztatták. Mikor már a more látta, hogy tagadása vajmi kevés hasznára lehet, ravasz szemhunyorással azt felelte: kérem alásan, semmire sem emlékszem, nagyon be voltam rugva.

A munkás zavargások.

Szabolcs veszedelme.

— Az Esti Hírlap kiküldött tudósítójától.

Nyiregyháza, febr. 10.

Kis Várda környéke valóságos ostromállapotban van. A főispánnak ugyan egyelőre eszébe sincs statáriumot kérni, amit előttem határozottan ki is jelentett — de azért úgy ellátta a megye északnyugati járásait katonasággal, hogy a fegyveres armádia száz falu népét is szétkergethetné.

Egy teljes zászlóalj van elosztva a várdai és a mándoki járásbíró-ságok területén. Karászon, Mándokon, Várdán egy-egyszázad gyalogos áll készen, Pap és Döghe községekben fél-fél század baka állomásozik és két szakasz lovaskatona áll rendelkezésre, ha valamelyik meg nem szállott faluban volna szükség a fegyveres erőre.

Feilitzsch Berthold báró főispán tegnap és tegnapelőtt bejárta a veszélyeztetett járásokat és mindenütt tüzetesen informáltatta magát a valóságos helyzetéről. Most pedig Nyiregyházáról intézi a dolgot.

A főispán ma reggel fogadott engem és a főnnebb jelzett övintézkedésekről szólva következőket mondott:

— A krízis kitört, essünk hát tul rajta. Nekem erős meggyőződés, hogy statáriumra sem lesz szükség, de kötelességemnek tartottam az érdekeltség és a hatóság funkcionáriusainak védelmére olyan katonai fedezetet kirendelni, amely bizton megóvja őket az elvakult tömeg erőszakoskodásától. Különben további intézkedéseimet a mai nap eseményeitől leszem függővé. Ma kezdődik me Hunyvárad, amelyet a lehető legerélyesebben fognak végrehajtani és nem lehetetlen, hogy ezen az amúgy is veszedelmes helyeken a nép ellene fog szegülni a hatóság intézkedéseinek. Ha ez megtörténik, a katonaság közbe fog lépni. Többet még nem mondhatok mert magam is várom a távirati információkat, hogy azokhoz képest rendelkezhessem.

— Mit szól méltóságos uram — a gazdaközönség minapi deputációjának ahhoz a kéréséhez, hogy a nagy vesze-

delemre való tekintettel kormány-biztost kellene kirendelni a bajok gyors orvoslására.

— Az érdekeltség — felelte a főispán — jónak látta az én tudtom nélkül deputációba menni és elfelejtette, hogy ha kormánybiztost neveznének ki, az is csak én lehelnék. Azt hiszem, eléggé erélyesen teljesitem a kötelességemet és különben is az én dolgom a megyében intézkedni. A gazdaközönség érdekeit mindig szem előtt tartom, de a nép érdekei is a szívemen vannak.

Ezeket mondotta a főispán. Délig nem jött Mr Mándokról. Ez a legexponáltabb hely. Gyűrés már befejezték a vizsgálatot és több embert letartóztattak.

Kis-Várda, febr. 10. este. Átjöttem Kis-Várdára, hogy közvetlen benyomások alapján referálhassak a válságos eseményekről.

A város tele van katonasággal. Ma vásár lévén, sok paraszt volt idebenn, a járás székhelyén és bizony-bizony sokan megszeppentek a tömörkedő baka láttára. Ugyannyira, hogy a legénységnek a városba való beszállítására kirendelt szekeresek még nagyobb számmal jöttek, önként, hogy följánlják a szolgálatukat.

Angyalossy Pál, a járás népszerű főszolgabírója személyesen intézkedik, maga jár-keel mindenütt és benne bizik az egész környék rettegő birtokosnépe. Kávéházakban, korcsmákban egyébről sem beszélnek, mint a *czuczilisták* fészkelődéséről, amely napok óta izgalomban tart mindenkit.

A veszélyt itt iminensnek látják. A főszolgabíró egyre nyugtalanítóbb jelentéseket kap a községekből s különösen Karászról, ahol ma a királyi ügyész megkezdte a bűnvizsgálatot. A nép több helyütt ellenszegülni próbált, de sikerült az elvadult tömeget lecsendesíteni. A vizsgálat folyamán többeket letartóztattak. A szocialista kolompok erre kimentek egy szabad térségre és elhatározták, hogy kiszabadítják a foglyokat. A községi bírót rá akarták venni, hogy segítsen nekik veszedelmes vállalkozásukban, de az ügyész békítő szavaira elvonult a fenyegető tömeg. A vizsgálat folyik.

A czeglédi szocialisták. Nagyon jellemző a következő levél, amelyet a czeglédi szocialistáktól kaptunk s amelyet minden változtatás nélkül közlünk:

Aki nem dolgozik, az ne is egyék. Ilyen czimmet jelent meg a Czeglédi múlt heti számában egy cikk. Hiszen mi mezei munkások mi is úgy véljük: aki nem dolgozik az ne is egyék. Mi mezei munkások akarunk dolgozni, de olyan feltételek mellett, amilyent a 18-20 órai munkáért megérdemlünk. Tovább, hogy mi lázító röpiratokat küldözgettünk széjjel, az csak rágalom. Az a levél, mely a hatóságunk kezébe került, az nem volt lázító. Mi csak egy munkástársunkat figyelmeltettünk általa, hogy Történelmet az aratást el ne vállalja más feltételek mellett, csak is úgy, amint azt a történelmi munkások elhatározták. Mert egy történelmi munkás járt egyelőnkbe és azt mondta, hogy figyelmeztessük munkástársainkat, hogy csak úgy vállalja el az aratást, amint ők elhatározták, mert ha azt nem teszi, úgy akkor ha elmegy oda, nem tudja, hogy jön vissza. Tehát mi a figyelmeztetéssel még szolgálatot tevének, nem még hogy lázítottunk. Hogy megtudnánk-e mondani, hogy ezen

derék munkások mit ebédeljenek József napján, arra azt feleljük: mindenki azt ebédeljen akkor ami lesz, mi is azt ebédelünk, ami lesz.

A czeglédi földmivelő szakszervezet.

Gömörvármegye felirata.

Gömörvármegye február 8-ikán tartott rendkívüli közgyűléséből feliratot intézett a képviselőházhoz, amelybe kivételes rendszabályokat kér, a többi közt a következőleg szólva:

A második ezredév küszöbén, egy idegen jövevény, — melynek létezését, sőt még nevét sem ismert hazánk népének legnagyobb része — jelent meg, veszélyesebb a döghalálnál, mert a tudatlan és hiszékeny elméket mérgezi meg azért, hogy az öngyilkosság legrettenetesebb fajtát: a hazaárulást, a hazagyilkosságot szuggereálja, és mindezt már nem is titokban cselekszi, hanem lázít fenszóval és írásban büntetlenül.

A gyári munkássztrájkok voltak a bevezető kísérletek, s most már kiterjeszti polyp-karjait a földmivelő osztályokra, épen az ország legmagyarabb zömére.

Az ország szék- és fővárosában rendezett központi bir, és természetleg innen hálózza be tévtanaival az országot.

Összetett kézzel, nyugodtan nézzük, hogy a zug-sajtó és félművelt anarkisták bolondítják, félrevezetik a magyar népet, meglagadtatják velök hazáját, nemzetségekét, vallásukat, hogy oly földönfutó örvöngőköt tegyék, akik előtt a tulajdon szentsége, a családi tűzhely mentse, a vallás vigasza, a hazafiság fogalma mind, mind érték nélküli semmiség válnak.

A keletkező rákfenét ki kell vágni a nemzet testéből, oly éles késsel és biztos kézzel, amely határozottan képes eltávolítani a mérges kóroanyagot, — még ha fájni is! Ma és nem holnap, várni tovább nincs idő!

Hittünk és meggyőződésünk szerint rögtönös gyors segítség a mai nap első teendője: tehát nem áll annyi idő rendelkezésünkre, hogy akár a sajtótörvény megfelelő módosítását, akár a gyülekezési vagy büntető jog szabályozását most napi kérdéssé tehetnénk; mert míg egyrészt a szabadsajtó, szabad gyülekezési jog őszinte híveinek — ha kellene — védelmezőinek valljuk magunkat: károsnak és veszedelmesnek tartanánk a jelen alkalomból annak bármilyen érintését.

De lehetetlennek, hazánk ellen elkövetett bűnös mulasztásnak kellene tartanunk azt, — ha — ama szemmel látható, kézzel fogható kóros áradat ellen, amely a Magyarország együttműködő erejét akarja megbénítani, szétrombolni akkor, midőn kétségtelen bizonyossággal áll előttünk, mint tény, hogy jelenlegi törvényeink *degtelenek, teljesen tehetetlenek vele szemben*, még tovább várnánk, bármily irányu hangzatos böleletek, bármily tekintetek miatt, a gyökeres orvosság alkalmazásával?

Rendkívüli események sohasem mérlegelők a megszokott eszközökkel; kivételes helyzet — minden időben — kivételes rendszabályok alkalmazását parancsolja, ez elől kitérni nem szabad, sőt büntetlenül nem lehet.

Mely tisztelettel kérjük az előadott rendkívüli körülmények kényszerítő hatása alatt, az ország köznyugalma megóvása, s a társadalmi békés fejlődés érdekében, hogy az igazságok és lázítások elfojtása, az igazságok egyes községeiben igazolatlanul való tartózkodása az alkotmány és szabadság alapját képező személyi és vagyoni biztonságot veszélyeztető elveknek szóval, írásban vagy képes ábrázatokban bárhol leendő terjesztése megakadályoztatása érdekében a *legszigorúbb* kivételes (ha kell rögtön ítélő bíróságok működésének életbeléptetésével is) törvényes intézkedéseket tenni, esetleg az államkormányának ily intézkedések tételére a felhatalmazást megadni, s az ez ügybeni rendelkezéseknek végrehajtására köz-igazgatási hatóságainknak országos egyöntetűség mellett, még a folyó évi nyári időszak bekövetkezte előtt módot nyújtani méltóztatassék.

SZINHÁZAK.

Mai színházi műsorok:

A Nemzeti színházban: Fra Girolamo. Somló Sándor tragédiája. Főszereplők: Somló, Gyenes, Gabányi, Márkus E., Vizváre, Császár és Mihályfi. Kezdeté 7 órakor.

Az operaházban: Bohémek. Leoncavallo operája. Főszereplők: Larissa, Bech, Takács és Ábrányiné. Kezdeté 7 órakor.

A vadrészben: nincs előadás. A vadrészben: Tina di Lorenzo — Flavio Ando és társulata 2-ik vendégszerzése. Padrone Delle Ferriere. (A vasgyáros). Kezdeté fél 8 órakor.

A népszínházban: Talmi hercegnő. Kouti József operettje. Főszereplők: F. HegyiA., Blaha L., Raskó és Solymosi. Kezdeté 7 órakor.

A magyar színházban: A gesák. Oven Hall énekes játéka. Főszereplők: Vlád Gizella, Szentmiklóssy, Sziklay Kornél és Boross Endre. Kezdeté 7 órakor.

* Ledófszki Gizella. Lapunk legutóbbi számában megírtuk, hogy a Magyar Színház igazgatósága alkudozást folytat a vidék egyik legjobb soubrettjével, aki annak idején mint a Rákosi-féle színésziskola növendéke tűnt fel és akit a fővárosi közönség is jól ismer. Ez a vidéki primadonna Ledófszki Gizella, a győr-soproni színtársulat tagja, akivel az alkudozások eredményre is vezettek és aki tegnaptól kezdve a Magyar Színház primadonnája.

* Vendégszerzés. Balassa Jenő a Vígsház kitűnő művésze tegnap kezdte meg vendégszerzését Aradon. Mint tudósítók jelenti, a kedvelt művész vendéjátéka iránt nagy az érdeklődés.

A kulisszák mögöl.

Kassai bácsi, a kifogyhatatlan szójátékos tegnap este megint hallatlan elzet követett el. Porzolt direktor bálba hivta s a komikus azzal mentegődött, hogy szürke ruhában nem mehet.

— Itt menjen haza átöltözködni! replikázott Porzolt.

— Nem lehet, felelte Kassai, mert aki átöltözködik, annak hét is kell öltözködni, az pedig nincs a birtokomban.

KÖZGAZDASÁG.

Jelentések a tőzsdékről.

A gabonaüzlet Budapesten. A külföldi szállár tudósítások a malmok vásárlókedvét fokozták, a forgalom azonban korlátozott alakult, mivel a kínálat kevésbuzát hozott a piacra. Elkelt 12,000 q. buza változatlan áron.

A következő buzafajok kerültek forgalomba.

Tiszavidéki	6000 mm	75.2 kg.	12.70	frton
>	300	> 73	> 13.30	>
>	100	> 75.5	> 12.60	>
>	100	> 72	> 12.—	>
>	100	> 72.5	> 12.05	>
Raktárú	1600	> 76.5	> 13.10	>
>	200	> 80	> 13.10	>
>	300	> 76.4	> 12.95	>
Romániai	1500	> 74	> 10.75	>
>	200	> 68	> 8.60	>

Egyéb gabonaneműekben a hangulat nyugodt, az árak nem változtak. Rozsot 8.70—8.90, tengerit 5.10—5.20 és zabot 6.35—6.70 frton vásároltak.

A határidőpiacon az árak felfelé irányuló ármozgást követtek, a forgalom azonban nem élénkült meg.

Kötöltek:			
Buza tavaszra	12.08—12.03		
> őszre	9.37—9.33		
Rozs tavaszra	8.69—8.66		
Tengeri máj.-jun.-ra	5.31—5.33		
Zab tavaszra	6.42—6.45		

A déli tőzsde zárlatjegyzései:
Buza tavaszra . . . 12.06—12.08
" őszre . . . 9.36—9.38
Rozs tavaszra . . . 8.69—8.71
Tengeri máj.-jun.-ra . . . 5.34—5.35
Zab tavaszra . . . 6.44—6.45

A budapesti értéktőzsde. Minden ösztönzés híján a hangulat nyugodt volt, az árfolyamok pangó forgalomban letörtek. Köszönbánya és téglagyár részvények nagy-bb figyelemben részesültek.

Az előtársadéni előfordult kötések: magyar hitel. 382.75—382.25. osztrák hitel részv. 365.10—364.40 leszámitoló bank részv. 256.—255.75. osztrák-magyar államvasut részv. 341.—340.25.—rimamurányi vasut részv. 246.50.—246 közuti vaspálya részvény 404.—404.50 villamos vasut részvény 278 frton.

Zárlatkor maradt: magyar hitel részvény 382.50 osztrák hitel részvény 364.40 oszt-magy államvasut részv. 340.25 leszámitoló bank részvény 255.75. jelzáloghitelbank részvény 271.50 közuti vaspálya részvény 404.50 városi villamos vasut részvény 278.— forinton.

A déli tőzsdén jegyzetek: magyar hitel részvény 382.25—382.—osztrák hitel részvény 364.40—363.90. osztrák-magyar államvasut részvény 340.25—340.—leszámitoló bank részvény 255.75.— jelzáloghitelbank részvény 271.50.— rimamurányi vasut részvény 246.— közuti vaspálya részvény 404.50—404.75 városi villamosvasut részv. 278.—.— forinton.

Déli zárlatkor: magyar hitel részvény 382.— magyar aranyjradék 121.45 magyar koronajradék 99.55. pesti magyar kereskedelmi bank részvény 1448.—. oszt. hitelrész. 364.— leszámitoló bank részvény 255.75 jelzáloghitelbank részvény 271.50 rimamurányi vasut részvény 246.—. saigótarjáni köszönbánya részvény 590.— déli vasut részvény 81.— városi villamos részvény 278.—. közuti vaspálya részvény 404.75 forinton.

A gabonaüzlet Bécsben. A külföldi szállár tudósítások a spekulációit vásárlásoka ösztönözték, az irányzat megszilárdult.

Jegyzések:

Buza tavaszra . . .	11.86—11.88
Rozs tavaszra . . .	8.81—8.85
Tengeri máj.-jun.-ra . . .	5.57—5.59
Zab tavaszra . . .	6.80—6.82

A bécsi értéktőzsde. Párisi magasabb jegyzések az irányzatot nem szilárdították meg, mivel a tömeges realizácók az árfolyamot leszorították.

Jegyzetek: osztrák hitel részvény 364.10 magyar hitel részvény 382.25. magyar aranyjradék 121.45. magyar koronajradék 99.55. anglo bank 163.—. osztrák-magyar államvasut részvény 340.25 forinton.

Felolós szerkesztő: Neszmély Arthur.

MEGHIVO.

A Salyó-Tarjáni köszönbánya részvény társulat 10. évi márczius hó 7-én d. e. 10 órakor fogja budapesti központi irodájában (V. Erzsébet-tér 16.)

XXX. rendes évi közgyűlését megtartani, melyre t. cz. részvényeseit meghívja

NAPIREND:

1. Az igazgatóság és a felügyelő-bizottság jelentése az 1897-ik évről.
2. Az 1897. évi mérleg előterjesztése a tiszta nyereség megállapítása és határozathozatal ennek hovatordítása iránt.
3. Az igazgatóságnak és a felügyelő-bizottságnak adandó felmentvény az 1897-ik évre vonatkozólag.
4. A felügyelő-bizottság tagjainak választása.

Budapest. 1898 február 10-én.

Az igazgatóság.
Megjegyzés: Felkérjük az ezen közgyűlésen résztvenni akaró t. cz. részvényeseket, hogy részvényeiket az alapszabályok 19-ik szakasza értelmében legkésőbb bezárólag folyó hó 26-ik napjig, vagy a társulat fent megjelölt központi pénztáránál vagy pedig a k. k. priv. allg. 8 terr. Bodencredit-Anstaltnál Bécsben (I. Teinfaltstrasse 6.) tegyék le. Minden 25 részvény egy szavazatra jogosít, de 10 szavazatnál többet saját nevében senki sem gyakorolhat. Az alapszabályok 52-ik szakasza értelmében az évi mérleg és az évi jelentés 1898 február 27-ik napjától kezdve, nyomtatásban t. cz. részvényeseinknek társaságunk központi irodájában rendelkezésre állanak.
(Utánnyomás nem díjaztatik.)

Utezai lapelárusítással

férdek, asszonyok, 15 éves felül gyermekek naponként 1 frt 50 kr. — 2 frtot kereshetnek. Bőveket a kiadó hivatalban